

SJEĆANJE NA OKTOBAR 69. GODINE: Da li Banjaluci prijeti novi zemljotres?

05/11/2010 16:53 by Administrator

Banjaluku je prije 41 godinu pogodio razoran zemljotres. Materijalna šteta je bila ogromna, a 20 ljudi izgubilo je život tog kognog oktobarskog dana kojeg se stari mještani Banjaluke i danas sještaju....

Banjaluku je prije 41 godinu pogodio razoran zemljotres. Materijalna šteta je bila ogromna, a 20 ljudi izgubilo je život tog kognog oktobarskog dana kojeg se stari mještani Banjaluke i danas sještaju i za koji kažu da je bio jedan od najgorih trenutaka u njihovim životima. Ovih dana, kada zemljotresi pogauju prostore bivše Jugoslavije, mnogi se pitaju što bi se danas desilo da Banjaluku, kao trusno područje, pogodi još jedan razorni zemljotres. Zemljotresa iz kobne 69. godine za BLIN Magazin prisjeća se Slavko Podgorelec, ugledni banjaluci novinar, publicista i urednik Radija RS. A Jak prethodni udar desio se 26. oktobra 1969. godine u 16:05 u 36 minuta po lokalnom vremenu i bio je magnitude 5,6 Rihterove skale. Potom je uslijedio glavni udar 27. oktobra u devet:05 i deset minuta po lokalnom vremenu, magnitude 6,6 Rihtera. 266 živalskih objekata, 152 objekta javne uprave i 146 kulturnih institucija, 133 zdravstvena objekta, 29 socijalnih ustanova, 20 ljudskih životova konačan su bilans iz 1969. godine.

- Incelov neoboder na početku Gospodske ulice je sagrađen 1967. godine. U njega je uzidano 150 tona armaturnog željeza i hiljadu i petsto tona betona. Dvije godine kasnije dogodio se zemljotres i taj neboder je polažio ispit sa najvišom ocjenom - kaže Podgorelec prisjećajući se tadašnje banjaluci infrastrukture i napominjući da na prostoru koje je trusno kao Banjaluka ne treba štetiti u investiranju i projektnoj dokumentaciji.

A Slavko Podgorelec Podgorelac kaže da je Banjaluka nakon 1969. godine imala institut u kome su u to vrijeme radili evropski stručnjaci svjetskog glasa, kao što je prof. dr Ibrahim Čećović, koji je znanje stekao u Engleskoj.

On dodaje da se nakon zemljotresa 1969. u Banjoj Luci nije moglo početi graditi da nije pročišćeno sve moguće kriterijume i standarde koje su tu u tom trenutku posjedovale najkompatetnije osobe.

- Današnji Borik, tako je dobro projektovan da može da podnese seizmičke udare i do 10 Merkalija. U onom momentu te 1969. godine sjajno su se pokazali objekti koji su građeni na Mejdanu. To su radnici stanovi koje je projektovao pokojni inženjer arhitekture Nebojša Horić. To su bile zgrade na dva tri sprata, i to je naselje u kojem sam i ja dobio kao zemljotres - priča Slavko Podgorelec, objanjavajući da su do 90-tih počitovani standardi gradnje, poslije toga su se pojavile višespratnice sa ukrasima. Zemljotres u Kraljevu se osjetio u Banjaluci

- Zemljotresi su prirodna pojava koja ne može da se predvidi. Banjaluka je seizmički aktivno područje. Zemljotres iz Kraljeva se osjetio i kod nas. Naši timovi su zabilježili to na Mrakovici, Trebinju, Doboju, Han Pijesak. Bilo je dosta poziva iz Bijeljine, jer je epicentar blizu, građani su mogli da osjetite podrhtavanje. Jedan građanin iz Banjaluke je zvao naš tim, jer je u neboderu u kojem živi osjetio podrhtavanje - objavljava Slavica Arbac, dežurna seizmolaginja u Hidrometeorološkom zavodu RS i dodaje da se sve seizmičke aktivnosti prate i registriraju.

- U više navrata smo pravili razne brošturi i obraćali se javnosti. Većina nesreća koja se dogodi prilikom zemljotresa nastaje iz straha i panike, mi smo radili baš kroz te brošturi na edukaciji građana - objavljava Dragan Čark, načelnik odjeljenja za obuku, međunarodnu saradnju i informisanje u Republičkoj upravi Civilne zaštite RS, dodajući da su spremni da se izbore sa zemljotresom kakav je 3. novembra pogodio Kraljevo.

*Suosjećajući se građana Kraljeva Grad Banjaluka danas je donio odluku da im uputi pomoć od 50.000 KM.

- Jako sam skeptičan, jer jedan moj kolega koji je građevinac ima firmu koja se bavi projektovanjem i izgradnjom. U razgovoru sa njim sam saznao da investitor doče i zatraži projekat zgrade od šest sprata. Kolega kojeg neštu da imenujem napravi profakturu koliko bi to koštalo. Tri nedjelje nakon što kolega počalje projekat, javi

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

se naručilac posla i kaže da je kod njega preskupo, te da je načao čovjeka koji to radi 40 % jeftinije. O čemu se radi? Č tedi se na kvalitetu betona i ostalih materijala - objavljava Slavko Podgorelec za BLIN magazin.

Prema podacima kojim Podgorelec raspolaže Banjaluka je podijeljena na seizmičkoj karti, na teritorije gdje zemljotres može da izazove veće i manje udare i očiteženje.

- Ako se na Mejdanu zabilježi potres od 9 do 10 Merkalija, isti taj potres u nekom drugom kraju Banjaluke može da progne sa sedmicom ili osmicom. Zgrade na Mejdanu iz perioda 1961. i 1962. godine o kojim sam govorio su prošile fantastično, tu se osim dimnjaka ničta nije srušilo - objavljava Podgorelec.

Sjećanje na zemljotres Podgorelec opisuje na ovaj način:

"Bila je nedjelja 26. oktobra, prekrasan dan, hodalo se u dječemperima. U to vrijeme sam išao u gimnaziju, a po nekakvoj, da li božičkoj koincidenciji dan ranije je organizованo davanje krvi. Mene je taj potres zadesio baš na Mejdanu, upravo u jednoj od kuća koje je projektovao inžiner Neđo Hotić. Bio sam u kupatilu, najljepšem mogućem mjestu. Bilo je to nakon ručka, majka je letjela s jedne na drugu stranu hodnika, koliko je to bilo jako. Trajalo je koju desetinu sekunde i bilo je učasno za one koji su to preživjeli. Bio sam u komitetu omladine, način zadatka je bio pred skupštinom opštine. Neko od saradnika tadašnjeg načelnika Željka Babića, izjurio je vani i vikao 'gdje su omladinci kuriri', mi smo se javili i odmah smo dobili plave koverte da raznosimo ljudima koji su bili učlanovi kriznog štaba. Kada smo to obavili, dobili smo novi zadatka. Dobili smo kamion i nas desetak je trebalo da očiteženu hirurgiju banjaluka bolnice evakuiramo. Hirurgija je bila jako očitežena, niko od pacijenata na sreću nije bio povrijeđen...".

Slavko Podgorelec se sjeća da je bilo dosta posla za omladince tog vremena: 'Sa kolegama sam išao u magacin Crvenog krsta, u ratni depo odakle smo izvlačili žatore, poljske krevete koje smo vozili u bolnicu. Sva ta akcija trajala je do kasno u noć.'

Tu hladnu oktobarsku noć Slavko je sa svojim prijateljima proveo na Mejdanu na jednom mjestu više plazme Zelenac kod kuće Omerbegovića, gdje su uz dozvolu vlasnika naložili veliku vatru i grijali se.

Kobni ponедјелjak

"Ujutru sam stigao kući. Mi smo u to vrijeme imali mačka, bio sam gladan i poeo da jedem. Taj mačak je u jednom momentu poeo da juri kao bez glave. Rekao sam majci da baca jogi madrace vani. Izašli smo vani, nakon 15 minuta udario je stražni zemljotres. Nikad neću zaboraviti kako sam jurio prema gradu, preko gradskog mosta", priča Podgorelec.

On se prisjeća kako mu je jedina misao u glavi u tom momentu bila: 'Ako je Ferhadija pukla onda je grad u haosu'.

- Upravo to mi se ukazalo, Ferhadija je pukla na nivou balkona. Grad je bio obavljen oblakom prahine, a neki sat vremena vladao je haos i panika. Tada je istočni dio zgrade Titanik uništen. Radovi na spašavanju su trajali dugo - zaključuje Slavko Podgorelec na kraju razgovora i dodaje da je ovo trusan grad, ali da sloga Banjaluka uvek izvraća nesreću. Kada je u pitanju zemljotres iz 69. godine u Banjaluci, ne treba zaboraviti ni ime jednog od istinskih heroja tog perioda - tadašnjeg gradonačelnika Banjaluke Živka Babića, koji je nakon prvog udara kognog banjaluka oktobra, na osnovu predviđanja stručnjaka, a i svoje lične procjene, donio odluku o obustavi rada svih škola. I danas Banjaluka tvrde da nije bilo ovakve odluke da bi broj žrtava banjalukačkog zemljotresa bio daleko veći! S obzirom da je ovih dana razoran zemljotres pogodio Kraljevo u Srbiji, a kasnije se zemlja tresla i u nekim dijelovima Hrvatske i BiH, Banjaluka se pitaju što bi se danas desilo da se ponovi zemljotres iz kobne 69. godine. Među građanima se priča, da mnoge zgrade koje su napravljene posljednjih 15 godina ne bi izdržale

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

takav zemljotres - ostaje da se nadamo da neće ni morati polagati ispit izdržljivosti.

Izvor vijesti: BLIN MAGAZIN/D.STANKOVIĆ